

ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

dotyczące uchwały nr 85 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (M.P. poz. 430), zwanego dalej „programem” oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. poz. 755), zwanego dalej „rozporządzeniem”

Komu przysługuje Karta Dużej Rodziny?

Karta Dużej Rodziny przysługuje każdemu członkowi rodziny wielodzietnej. Przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice), w tym rodzice zastępczy i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, oraz małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Dochód rodziny nie jest kryterium przyznania Karty Dużej Rodziny.

Na jak długo przyznawana jest Karta Dużej Rodziny?

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest dzieciom do ukończenia 18. lub 25. roku życia, jeśli uczą się jeszcze w szkole lub studiują. Rodzice mogą korzystać z Karty Dużej Rodziny dożywotnio. Osobom niepełnosprawnym powyżej 18 roku życia Karta Dużej Rodziny wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

Jak wygląda Karta Dużej Rodziny?

Karta Dużej Rodziny posiada jeden, ogólnopolski wzór. Ma wymiary 54x85,6 mm (takie, jak np. karta płatnicza lub kredytowa). Karta Dużej Rodziny jest spersonalizowana. Oznacza to, że znajduje się na niej imię i nazwisko oraz numer PESEL jej posiadacza. Dodatkowo podana jest data ważności, jej numer, skrót „KDR” pisany alfabetem Braille’a oraz elementy zabezpieczające przed jej podrobieniem.

Jak i gdzie należy się zgłosić po Kartę Dużej Rodziny?

Aby ją otrzymać należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania. W urzędzie gminy będzie podana informacja o instytucjach, które zajmują się wydawaniem Karty Dużej Rodziny – tam należy złożyć wniosek. Wniosek, w imieniu rodziny, może złożyć każdy pełnoletni jej członek.

Kiedy mogę złożyć wniosek o wydanie karty?

Od 16 czerwca br. rodziny mogą składać wnioski.

Czy Karta Dużej Rodziny wydawana jest bezpłatnie?

Tak, Karta Dużej Rodziny wydawana jest bezpłatnie, każdej osobie zgłoszonej we wniosku.

Czym różni się ogólnopolska Karta Dużej Rodziny od tej lokalnej?

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny upoważnia do korzystania ze zniżek na terenie całego kraju, a nie tylko w obrębie gminy.

Czy zniżki z tytułu posiadania ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny anulują zniżki, które przysługują z tytułu posiadania lokalnej karty dużej rodziny?

Nie. Zniżki –przysługujące na podstawie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny są niezależne od zniżek przysługujących w ramach programów samorządowych. Program Ogólnopolski jest odrębny od programów samorządowych.

Czy rodzinom, w których znajdują się osoby niepełnosprawne przysługują dodatkowe zniżki?

Zniżki, do których uprawnia Karta Dużej Rodziny, przysługują każdemu członkowi rodziny, w jednakowym wymiarze. Może się jednak zdarzyć, że instytucja lub firma, która oferuje zniżki, będzie chciała przyznać dodatkową ulgę osobom niepełnosprawnym.

Jak korzystać z Karty Dużej Rodziny?

Miejsca, w których przysługują zniżki oznaczone są specjalnym znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Aby skorzystać ze zniżki należy w okazać Kartę Dużej Rodziny. Z Karty Dużej Rodziny każdy jej posiadacz może korzystać w dowolnym czasie. Oznacza to, że aby skorzystać z Karty Dużej Rodziny nie trzeba być całą rodziną w jednym miejscu.

Na jakich stronach internetowych zawarty jest wykaz uprawnień przysługujących rodzinom wielodzietnym?

Wykaz uprawnień przyznanych przez podmioty uczestniczące w programie zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronach rodzina.gov.pl oraz emпатия.mpips.gov.pl. Wykaz ten, w miarę podpisywania umów z partnerami przystępującymi do programu, jest na bieżąco aktualizowany.

Czy uprawnienia wynikające z programu przysługują osobom tworzącym związki nieformalne?

Tak, o ile każda z osób tworzących związek nieformalny jest rodzicem co najmniej trojga dzieci.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka (§ 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia). Oznacza to, że aby skorzystać z programu, rodzic lub jego małżonek musi mieć na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Zatem w sytuacji, gdy w związku nieformalnym partnerzy mają wspólnie troje dzieci, to każde z nich jest rodzicem trojga dzieci i każdemu z nich przysługiwać będą uprawnienia. Natomiast w przypadku, gdy któryś z partnerów nie jest rodzicem trojga dzieci, wówczas uprawnienia nie będą mu przysługiwały. Np. w związku nieformalnym kobieta ma dwoje dzieci, a mężczyzna ma troje dzieci, wśród tych dzieci jedno dziecko jest wspólne - w takiej sytuacji uprawnienia wynikające z programu przysługiwać będą wyłącznie mężczyźnie (gdyż on jest rodzicem trojga dzieci). Konkludując – uprawnienia wynikające z programu przysługują temu partnerowi, który jest rodzicem trojga dzieci (mogą być to dzieci z różnych związków).

Inaczej natomiast kształtuje się sytuacja małżonka rodzica. Małżonkowi rodzica, w przypadku, gdy rodzic ma co najmniej troje dzieci, przysługują uprawnienia, nawet jeżeli małżonek ten nie ma żadnego własnego dziecka.

Czy uprawnienia wynikające z programu przysługują, jeżeli rodzic nie mieszka z dziećmi?

Tak.

Prawodawca nie uzależnia przyznania uprawnień rodzicowi od warunku wspólnego zamieszkiwania z dziećmi.

Czy uprawnienia wynikające z programu przysługują rozwodnikom?

Tak.

Jak wskazano powyżej uprawnienia wynikające z programu przysługują rodzicowi, który ma na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Bez znaczenia pozostaje, czy rodzic ten jest rozwodnikiem i czy dzieci z nim zamieszkują. Jeżeli np. rozwodnik ma z pierwszą żoną dwoje dzieci, z drugą żoną (z którą też już jest po rozwodzie) jedno dziecko i dzieci te mieszkają ze swymi matkami, to uprawnienia wynikające z programu przysługują zarówno rozwodnikowi (bo jest on rodzicem trojga dzieci), jak i jego wszystkim dzieciom.

W jakich sytuacjach należy żądać aktu małżeństwa?

Uprawnienia wynikające z programu przysługują małżonkowi rodzica mającego na utrzymaniu troje dzieci. Małżonek może nie mieć żadnych własnych dzieci. W przypadku gdy małżonek będzie się ubiegać o przyznanie uprawnień, a powstaną wątpliwości co do jego związku małżeńskiego z rodzicem, wówczas – zgodnie z § 10 ust. 5 rozporządzenia zawierającym otwarty katalog dokumentów, które członek rodziny wielodzietnej musi okazać składając wniosek o przyznanie mu Karty Dużej Rodziny – można wymagać aktu małżeństwa.

Czy miejsce zameldowania ma znaczenie?

Nie.

Zgodnie z § 10 ust. 3 wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny oraz wniosek o wydanie jej duplikatu składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Oznacza to, że przy składaniu wniosku o przyznanie Karty nie ma znaczenia miejsce zameldowania. Członek rodziny wielodzietnej składając wniosek o przyznanie uprawnień określa w tym wniosku swoje miejsce zamieszkania

Na marginesie należy zauważyć, że zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121) miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Co w sytuacji, gdy członkowie rodziny wielodzietnej mają różne miejsca zamieszkania?

Jeżeli członkowie rodziny wielodzietnej mają miejsca zamieszkania w różnych gminach, wówczas, każdy z nich składa wniosek w gminie właściwej dla swojego miejsca zamieszkania, podając jednocześnie dane pozostałych członków rodziny (chyba że dane pozostałych członków rodziny wielodzietnej zawarte są w systemie, za pomocą którego gmina zamawia Karty Dużej Rodziny – np. w przypadku, gdy pozostali członkowie rodziny wielodzietnej złożyli wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny w innych gminach). Zatem np. w sytuacji, gdy rodzic trojga dzieci, które mają miejsce zamieszkania w innej gminie, złoży wniosek o przyznanie mu Karty Dużej Rodziny i we wniosku tym wskaże swoje dzieci, wówczas gmina właściwa dla zamieszkania tego rodzica powinna zamówić wydruk Karty Dużej Rodziny dla tego rodzica i **nie zamawiać wydruku Kart Dużej Rodziny dla jego dzieci.**

Czy gmina powinna gromadzić kopie okazywanych dokumentów?

Przepisy rozporządzenia nie przewidują możliwości gromadzenia kopii, czy odpisów dokumentów okazanych przy składaniu wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

Czy uprawnienia wynikające z programu przysługują dzieciom małżonka?

Tak.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Oznacza to, że w przypadku małżeństwa bez znaczenia pozostaje, czy troje dzieci pochodzi z tego związku małżeńskiego, czy też z innych związków małżonków. Zatem uprawnienia przysługiwać będą **małżonkom i dzieciom**. Np:

- małżonkowie mają jedno wspólne dziecko i każdy z małżonków ma po jednym dziecku z innych związków,
- małżonkowie mają troje wspólnych dzieci, a jeden z małżonków ma dwoje dzieci z innych związków,
- małżonkowie nie mają wspólnych dzieci, ale jeden z małżonków ma troje dzieci z innych związków

Czy rodzicowi, któremu odebrano lub ograniczono władzę rodzicielską przysługują uprawnienia wynikające z programu?

Tak, o ile władza rodzicielska nie została mu odebrana lub ograniczona przez umieszczenie w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Utrata przez rodzica uprawnień wynikających z programu nie następuje, jeżeli sąd nie odebrał mu władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Sytuacja taka może mieć miejsce np. w przypadku, gdy rodzic ma na utrzymaniu sześcioro (i więcej) dzieci, a sąd umieścił w pieczy zastępczej troje z nich (ograniczenie władzy rodzicielskiej w stosunku do trojga dzieci). Wówczas rodzic zatrzymuje pełnię władzy rodzicielskiej w stosunku do trojga dzieci.

Czy rodzice zastępczy i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka dostają Kartę Dużej Rodziny dożywotnio?

Tak

Rodzice zastępczy i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka są, zgodnie z definicją zawartą w § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, rodzicami. Na mocy § 2 ust. 3 rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, mimo wystąpienia zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Rodzic nie traci uprawnień wynikających z programu, jeżeli sąd nie odebrał mu władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

Czy w przypadku rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka do nabycia uprawnień bierze się pod uwagę dzieci własne i dzieci w ramach pieczy zastępczej?

Tak

Do korzystania z programu uprawnione są dzieci będące członkami rodziny wielodzietnej. Przez dziecko rozumie się nie tylko dziecko własne, ale również dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletniego wychowanka rodzinnej pieczy zastępczej, pozostającego w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Oznacza to, że bez znaczenia – w kontekście nabycia uprawnień wynikających z programu – pozostaje czy dziecko jest dzieckiem własnym, czy przyjętym w ramach pieczy zastępczej. Dla przykładu – uprawnienia wynikające z programu przysługują rodzicom zastępczym, którzy mają jedno dziecko własne i dwoje przyjętych w ramach pieczy zastępczej.

Ile czasu ma gmina na rozpatrzenie wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny?

Co do zasady gmina powinna rozpatrzyć wniosek niezwłocznie.

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo

znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy.

Należy także zwrócić uwagę, że gmina po rozpatrzeniu wniosku zamawia wydruk Karty Dużej Rodziny, a następnie oczekuje na dostarczenie gotowej Karty.

W jakim czasie od wysłania przez gminę wniosku o wydruk spersonalizowanej Karty Dużej Rodziny jest ona dostarczana do gminy?

Karty Dużej Rodziny dostarczane będą do gminy w terminie 30 dni od daty wpłynięcia do podmiotu, który drukuje Karty Dużej Rodziny, zestawu danych niezbędnych do personalizacji Kart objętych zamówieniem, pod warunkiem, że ilość Kart wysyłanych do danej gminy będzie równa lub większa ilości 15 sztuk Kart. W przypadku gdy ilość zamówień z danej gminy jest mniejsza niż 15 sztuk, wysyłka będzie realizowana w terminie nie dłuższym niż kolejne 30 dni.

W jakich przypadkach gmina odstępuje od pobierania opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny?

Zgodnie z § 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny podlega opłacie w wysokości 8,76 zł. Wójt, w uzasadnionych przypadkach, może odstąpić od pobierania tej opłaty. Prawodawca nie określił jakie przypadki należy uznać za uzasadnione. Oznacza to, że decyzja w tym zakresie należy do wójta, który powinien rozpatrzyć każdą sprawę indywidualnie – w zależności od sytuacji rodziny.

Czy uprawnienia wynikające z programu przysługują maturzystom?

Tak.

Zgodnie z § 2 ust. 6 rozporządzenia uprawnienia wynikające z programu przysługują dziecku, które osiągnęło pełnoletność, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej, odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze

szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Jeżeli zatem osoba w wieku powyżej 18 roku życia zdawała w maju maturę, to uprawnienia będą jej przysługiwać do 31 sierpnia (do końca roku kalendarzowego). Osoba taka powinna dostarczyć zaświadczenie potwierdzające pobieranie nauki ze szkoły, w której zdawała maturę. W przypadku gdy po ukończeniu nauki w szkole ponadgimnazjalnej osoba taka została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe, uprawnienia wynikające z programu przysługują także za wrzesień tego roku kalendarzowego (i dłużej przez czas nauki – do ukończenia 25. roku życia).

Co zrobić w przypadku zgubienia Karty Dużej Rodziny?

Aby otrzymać duplikat Karty Dużej Rodziny należy się zgłosić do jednostki organizacyjnej gminy, która Kartę Dużej Rodziny przyznała. Duplikat Karty Dużej Rodziny wydawany jest za opłatą 8,76 zł.